

obsah

CESTA A PLAVBA JANA HUYGHENA VAN LINSCHOTEN

1. Monzunová Asie a *Estado da Índia*
v době Linschotenova pobytu 13
 2. Životní osudy Jana Huyghena van Linschotena 30
 3. *Itinerario* – vznik, charakteristika a význam díla 45
 4. *Itinerario* jako geografický pramen
a jeho využitelnost v praxi 63
 5. *Itinerario* jako etnografický pramen
a úvahy nad úpadkem *Estado da Índia* 67
- Ediční poznámka 77

JAN HUYGHEN VAN LINSCHOTEN – ITINERARIO 83

KAPITOLA JEDNA

Úvod 83

KAPITOLA DVĚ

Počátek mojí cesty do Východních Indií
neboli Portugalské Indie 87

KAPITOLA TŘI

Způsob a uspořádání lodí na cestu do Indie 88

KAPITOLA ČTYŘI

Popis ostrova Mosambik, který leží na 15. stupni jižní šířky
při pobřeží Malindi, jinak zvaném pobřeží Abysínie 95

KAPITOLA PĚT

Od pobřeží Šťastné Arábie a Rudého moře
až po ostrov a pevnost Hormuz 103

KAPITOLA ŠEST

O ostrově a městě Hormuz, který leží na ostrově Gerum,
v dřívějších dobách zvaném *Ogyris* 104

KAPITOLA SEDM

Od pobřeží Hormuzu k městu, ostrovu
a portugalské pevnosti Díu 109

KAPITOLA OSM

O městě, pevnosti a ostrově Díu,
v dřívějších dobách nazývaném *Alambater* 110

KAPITOLA DEVĚT

O království Kambája 111

KAPITOLA DESET

O indickém pobřeží a tamějších přístavech a osadách 112

KAPITOLA JEDENÁCT

O indickém pobřeží od Góy po nejzazší výspu,
mys Kumáří, jež se také nazývá Malabárské pobřeží 114

KAPITOLA DVANÁCT

Pojednání o Malabárském pobřeží,
jeho králích a jeho původu 117

KAPITOLA TŘINÁCT

O ostrovech nazývaných Maledivy 119

KAPITOLA ČTRNÁCT

O ostrově Cejlon 120

KAPITOLA PATNÁCT

O Koromandelském pobřeží
a království Narsinga neboli Bisnagar 122

KAPITOLA ŠESTNÁCT

O království Bengálsko a řece Ganga 126

KAPITOLA SEDMNÁCT

Od Arakanu, Pegu a Siamu k Singapurskému mysu
a k městu a pevnosti Malakka 129

KAPITOLA OSMNÁCT

O městě a pevnosti Malakka 132

KAPITOLA DEVATENÁCT

O ostrově Sumatra, dříve nazývaném *Taprobana* 134

KAPITOLA DVACET

O ostrově Velká Jáva, o jeho produktech, zboží a obchodu,
vahách, měně a cenách a dalších zvláštlostech 136

KAPITOLA DVACET JEDNA

O Molukách 138

KAPITOLA DVACET DVA

Od Singapurského mysu k městu Siam,
pobřeží Kambodže a Kočinčiny i k Borneu
a ostrovům *Lussons* a *Manillios* neboli Filipínám 140

KAPITOLA DVACET TŘI

O velké úrodnosti, bohatství, moci
a dalších zvláštnostech Číny 142

KAPITOLA DVACET ČTYŘI

O provinciích, městech a dalších památných
záležitostech království Číny 148

KAPITOLA DVACET PĚT

O městě a ostrově Macao, v němž Portugalci přebývají
a obchodují, a rovněž o tamějším obchodu, zboží a některých
jeho cenách a o mírách, váhách a měně jak v Číně, tak
v Malakce, které se tam běžně používají 152

KAPITOLA DVACET ŠEST

O ostrově Japonsko 155

KAPITOLA DVACET SEDM

Krátké vyprávění o zemi, jež leží za Góou, která se nalézá v téže
oblasti, a o původu jejích králů a vládců i jejích jménech, jak
jsem se je dozvěděl z pravdivých informací od samotných Indů
a z jejich kronik 162

KAPITOLA DVACET OSM

O městě a ostrově Góa, hlavním městě Indie 167

KAPITOLA DVACET DEVĚT

O zvycích Portugalců a z nich povstalých míšenců v Góu
a všech dalších krajích 171

KAPITOLA TŘICET

O Portugalcích a míšencích, jejich obydlích, společenských
zvycích, sňatcích a jiných obyčejích a mravech v Indii 176

KAPITOLA TŘICET JEDNA

O zvycích a obyčejích portugalských žen
a míšenek v Indii 182

- KAPITOLA TŘICET DVA**
O portugalském místokráli v Indii a jeho vládě v Góí 187
- KAPITOLA TŘICET TŘI**
O pohanech, Indech a jiných cizincích žijících v Góí 190
- KAPITOLA TŘICET ČTYŘI**
O ročních obdobích a nemocech v Indii 195
- KAPITOLA TŘICET PĚT**
O měnách a systému měř a vah v Indii a Góí 199
- KAPITOLA TŘICET ŠEST**
O bráhmanech, kněžích z pagod a jejich způsobu života i o indických modlách 202
- KAPITOLA TŘICET SEDM**
O Gudžarátcích a banijech z Kambáje 204
- KAPITOLA TŘICET OSM**
O obyvatelích pobřeží Kanará a Dekánské plošiny 206
- KAPITOLA TŘICET DEVĚT**
O kanarinech a korumbinech, obyvatelích Kónkanského pobřeží 208
- KAPITOLA ČTYŘICET**
O Arabech a Etiopanech žijících v Indii 210
- KAPITOLA ČTYŘICET JEDNA**
O černoších z Mosambiku, kteří se nazývají Kaffři, a o jejich zvycích a obyčejích 212
- KAPITOLA ČTYŘICET DVA**
O Malabárcích a nájarech a o jejich zvycích a mravech 215
- KAPITOLA ČTYŘICET TŘI**
O Maurech a Židech v Indii 218
- KAPITOLA ČTYŘICET ČTYŘI**
Obecně a v krátkosti o pagodách neboli indických modlách, odpustcích, poutích, obřadech a dalších pověrách 220
- KAPITOLA ČTYŘICET PĚT**
O všelijakých indických zvířatech, dobytku a ptácích 226
- KAPITOLA ČTYŘICET ŠEST**
O slonech 230
- KAPITOLA ČTYŘICET SEDM**
O *abadech* neboli nosorožcích 234

- KAPITOLA ČTYŘICET OSM**
O indických rybách a mořských zvířatech 235
- KAPITOLA ČTYŘICET DEVĚT**
O plodech, stromech a bylinách, nejprve o ananasu 239
- KAPITOLA PADESÁT**
O plodu *jaqua* neboli *jaacca* 240
- KAPITOLA PADESÁT JEDNA**
O mangu 242
- KAPITOLA PADESÁT DVA**
O ořeších kešú 244
- KAPITOLA PADESÁT TŘI**
O jambu 246
- KAPITOLA PADESÁT ČTYŘI**
O dalších indických plodech 247
- KAPITOLA PADESÁT PĚT**
O indických fících 251
- KAPITOLA PADESÁT ŠEST**
O palmách, na nichž rostou indické ořechy
nazývané kokosy 254
- KAPITOLA PADESÁT SEDM**
O durianu, plodu z Malakky 259
- KAPITOLA PADESÁT OSM**
O stromu *arvore derays*, to je kořenovém stromu,
a o bambusu neboli indickém rákosu 261
- KAPITOLA PADESÁT DEVĚT**
O stromu *arbore triste* 264
- KAPITOLA ŠEDESÁT**
O betelových listech a arekových plodech 266
- KAPITOLA ŠEDESÁT JEDNA**
O rostlině *dutroa* a *herba sentida*, zvané citlivá bylina 270
- KAPITOLA ŠEDESÁT DVA**
O pepři 273
- KAPITOLA ŠEDESÁT TŘI**
O skořici 275
- KAPITOLA ŠEDESÁT ČTYŘI**
O zázvoru 277

- KAPITOLA ŠEDESÁT PĚT**
O hřebíčku 278
KAPITOLA ŠEDESÁT ŠEST
O muškátovém květu a ořechu 281
KAPITOLA ŠEDESÁT SEDM
O kardamomu 282
KAPITOLA ŠEDESÁT OSM
O šelaku 283
KAPITOLA ŠEDESÁT DEVĚT
O *annilu* neboli indigu 285
KAPITOLA SEDMDESÁT
O ambře a pižmu 286
KAPITOLA SEDMDESÁT JEDNA
O benzoinu 289
KAPITOLA SEDMDESÁT DVA
O kadidle a myrze 290
KAPITOLA SEDMDESÁT TŘI
O maně a rebarboře 291
KAPITOLA SEDMDESÁT ČTYŘI
O santalovém dřevě 292
KAPITOLA SEDMDESÁT PĚT
O hadím dřevě 294
KAPITOLA SEDMDESÁT ŠEST
O dřevě *calamba* neboli aloe 295
KAPITOLA SEDMDESÁT SEDM
O čínském kořeni 296
KAPITOLA SEDMDESÁT OSM
O *amfionu* neboli opiu 299
KAPITOLA SEDMDESÁT DEVĚT
O *bangue* 301
KAPITOLA OSMDESÁT
O kafru 302
KAPITOLA OSMDESÁT JEDNA
O tamarindu 303
KAPITOLA OSMDESÁT DVA
O tropickém mandlovníku 306

- KAPITOLA OSMDESÁT TŘI**
O dalším indickém koření a bylinách 307
- KAPITOLA OSMDESÁT ČTYŘI**
Následuje pojednání o všelijakých druzích perel, velkých i malých, o drahých kamenech Východu, jako jsou diamanty, rubíny, topazy, safíry a další, a o bezoárových kamenech, jež slouží jako protijed a proti různým nemocem 312
- KAPITOLA OSMDESÁT PĚT**
O diamantech 314
- KAPITOLA OSMDESÁT ŠEST**
O rubínech, spinelech, granátech, smaragdech a dalších drahých kamenech 316
- KAPITOLA OSMDESÁT SEDM**
O bezoárových kamenech a jiných protijedech 318
- KAPITOLA OSMDESÁT OSM**
Krátké pojednání a poučení o diamantech, jak jim porozumět, jak je rozeznat, jak je zvážit a jak je správně ohodnotit 319
- KAPITOLA OSMDESÁT DEVĚT**
O rubínech 324
- KAPITOLA DEVADESÁT**
O smaragdech z Východu, poněvadž v případě smaragdů nalézáných na ostrovech ve Španělských Indiích se ještě nezjistilo, zda jsou kvalitní, či nikoliv 325
- KAPITOLA DEVADESÁT JEDNA**
O perlách z Východu 328
- KAPITOLA DEVADESÁT DVA**
Některé události z doby mého pobytu v Indii 329
- KAPITOLA DEVADESÁT TŘI**
Moje zpáteční plavba z Indie do Portugalska 373
- KAPITOLA OSMDESÁT ČTYŘI**
Krátký popis ostrova Svaté Heleny 391
- KAPITOLA DEVADESÁT PĚT**
O ostrovu Ascension neboli Nanebevstoupení Krista 395
- KAPITOLA DEVADESÁT ŠEST**
Krátké pojednání o Kanárských ostrovech 398

KAPITOLA DEVADESÁT SEDM

Popis Azorských neboli Vlámských ostrovů 407

KAPITOLA DEVADESÁT OSM

O ostrovech Corvo a Flores 417

KAPITOLA DEVADESÁT DEVĚT

O pozoruhodných událostech z doby mého pobytu
na ostrově Terceira 418

Poznámky a vysvětlivky 440

Výkladový slovníček 475

Bibliografie 510

Seznam vyobrazení 515

Mapy 519

Jmenný a místní rejstřík 525